

Opiskeluhooltosuunnitelma

LESTIJÄRVEN KUNTA

1 Sisällysluettelo

1.	Opiskeluhuollon käsitteet, tavoitteet ja toimintaperiaatteet	2
2.	Opiskeluhuollon kokonaistarve ja käytettävissä olevat opiskeluhuollon palvelut.....	3
3.	Yhteisöllinen opiskeluhoito ja sen toimintatavat	3
3.1.	Yhteisöllinen opiskeluhoitoryhmä	3
4.	Opiskeluhuollon alueellinen yhteistyöryhmä	4
5.	Opiskelun nivelvaiheet	4
6.	Yksilökohtainen opiskeluhoito	4
6.1.	Opiskeluhoitokertomuksen laatiminen	5
6.2.	Opiskeluhoitorekisterin salassapito- ja kirjaamiskäytännöt	6
7.	Opiskeluhuollon monialaiset palvelut	6
7.1.	Kouluterveydenhoito	7
7.2.	Psykososiaaliset palvelut: koulukuraattori ja -psykologi	7
7.3.	Psyykkarit	8
7.4.	Tulkitsemis- ja avustajapalvelujen tuki	8
7.5.	Kouluruokailu	9
7.6.	Koulukuljetus.....	9
7.7.	Opiskeluhoito ja lastensuojelu	9
7.8.	Nuorten päihde- ja mielenterveystyö	10
7.9.	Perheneuvola	11
7.10.	Lasten- ja nuorisopsykiatrian poliklinikka ja sairaalakoulu	11
7.11.	Nuorisopalvelut.....	12
7.12.	Nuorisovaltuusto.....	13
7.13.	Nuorisotilat	13
7.14.	Etsivä nuorisotyöntekijä.....	13
7.15.	Poliisi	13
8.	Turvallinen arki	14
8.1.	Turvallisuuden edistäminen	14
8.2.	Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa	15
8.3.	Oppilaiden suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä	15
8.4.	Käyttäytymisohjeet ja seuraamukset.....	16
8.5.	Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen	16
9.	Yhteistyö oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa.....	17
9.1.	Oppilaan vaikuttamismahdollisuudet kouluyhteisössä	17
9.2.	Kodin ja koulun välinen yhteistyö	18

9.3.	Huoltajille tiedottaminen.....	18
9.4.	Tiedonsaanti.....	18
10.	Opiskeluhoitotyön toteutuminen ja seuranta.....	19
10.1.	Opiskeluhoitoryhmän työn arviointi.....	19
10.2.	Ennaltaehkäisevän opiskeluhoitotyön arviointi koko kouluyhteisön tasolla.....	19

1. Opiskeluhoillon käsitteet, tavoitteet ja toimintaperiaatteet

Opiskeluhoillolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa oppilaitosyhteisössä. Perusopetuksen opiskeluhoitoa toteutetaan ensisijaisesti ennalta ehkäisevänä ja koko oppilaitosyhteisöä tukevana monialaisena yhteisöllisenä (YHR) ja yksilökohtaisena (ATR) opiskeluhoitona oppilaiden ja opiskelijoiden sekä heidän huoltajiensa, opetus-, sosiaali- ja terveystoimen ja muiden tahojen kanssa. Esi- ja perusopetuksen opiskeluhoillosta luodaan oppilaan kasvu- ja oppimista tukeva yhteisöllinen ja turvallinen kokonaisuus.

YHTEISÖLLINEN OPISKELUHOILTO (YHR)

- Yhteisöllistä, kouluyhteisöä tukevaa
- Ensisijaisesti ennalta ehkäisevää

YKSILÖKOHTAINEN OPISKELUHOILTO (ATR)

- Yksilökohtaista tukea
- Monialaista yhteistyötä

Opiskeluhoillon tavoitteena on

- edistää oppilaiden ja opiskelijoiden oppimista, terveyttä ja hyvinvointia
- edistää oppilaiden ja opiskelijoiden osallisuutta
- ehkäistä ongelmien syntyä korjaavan työn sijaan
- edistää koulun ja opiskeluympäristön hyvinvointia, terveellisyttä ja turvallisuutta, esteettömyyttä, yhteisöllistä toimintaa sekä kodin ja koulun yhteistyötä
- mahdollistaa varhainen, matalan kynnyksen tuki tarvitseville
- tukea yksilöä yhteisöä kehittämällä
- tukea opettajan työtä.

2. Opiskeluhoollon kokonaistarve ja käytävissä olevat opiskeluhoollon palvelut

Lestijärven perusopetuksessa on noin 80 lasta ja nuorta, joista esiopetuksessa on noin 10 lasta, alakoulun oppilaita on noin 45 ja yläkoulun oppilaita noin 25. Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soite vastaa opiskeluhoolltopalveluiden eli kouluterveydenhuollon sekä kuraattori- ja psykologipalveluiden järjestämisestä. Opiskeluhoollon palvelut on tarkoitettu kaikille oppilaille. He voivat tavata koulukuraattoria ja koulupsykologia koulun tiloissa koulupäivän aikana. Oppilaat ja huoltajat voivat olla suoraan yhteydessä koulukuraattoriin ja koulupsykologiin Wilman kautta tai puhelimitse. Koulukuraattorin ja koulupsykologin palvelut ovat maksuttomia. Mahdollisuus henkilökohtaiseen keskusteluun on järjestettävä koulukuraattorin kanssa viimeistään seitsemäntenä koulutyöpäivänä sen jälkeen, kun oppilas tai hänen huoltajansa tai opettajansa on tätä pyytänyt, kiireellisissä tapauksissa samana tai seuraavana työpäivänä. Koulukuraattorin vastuulle kuuluvat kaikki Lestin perusopetuksen oppilaat. Kuraattori on tavattavissa kerran viikossa koululla, pääsääntöisesti tiistaisin. Terveystenhoitajan vastaanotto on kerran viikossa koululla, pääsääntöisesti keskiviikkoisin. Muina aikoina terveydenhoitajaan voi olla yhteydessä puhelimitse.

3. Yhteisöllinen opiskeluhoolto ja sen toimintatavat

3.1. Yhteisöllinen opiskeluhoolltoryhmä

Lestin koulussa toimii monialainen yhteisöllinen opiskeluhoolltoryhmä, joka vastaa opiskeluhoollon yleisestä suunnittelusta, kehittämisestä, ohjauksesta ja arvioinnista. Ohjausryhmän muodostavat sivistys- ja hyvinvointijohtaja(rehtori), koulukuraattori, kouluterveydenhoitaja, opinto-ohjaaja, erityisopettaja, opettajien ja oppilaskunnan edustaja sekä tarvittaessa muut asiantuntijat, kuten psykologi, perheneuvolan työntekijä, sosiaalityöntekijä tai muu koulun henkilökuntaan kuuluva työntekijä. Ohjausryhmä kokoontuu säännöllisesti, vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa. Koollekutsujana toimii sivistys- ja hyvinvointijohtaja. Ryhmän keskeinen tehtävä on yhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden edistäminen sekä muun yhteisöllisen opiskeluhoollon toteuttaminen ja kehittäminen.

- määrittelee käytävissä olevat opiskeluhoolltopalvelut ja niistä tiedottamisen
- suunnittelee toimenpiteet yhteisöllisen opiskeluhoollon edistämiseksi ja tukitoimien järjestämiseksi
- ohjaa yhteistyön järjestämisen kodin ja koulun ja muiden hyvinvointia tukevien tahojen kanssa
- laatii suunnitelman väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä suojaamiseksi
- järjestää opiskeluhoollon toteutuksen seurannan
- huomioi Lestijärven lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman
- kokoontuu vähintään kaksi kertaa lukuvuodessa.

4. Opiskeluhuollon alueellinen yhteistyöryhmä

Keski-Pohjanmaan hyvinvointialueella toimii oppilas- ja opiskeluhooltolain mukainen alueellinen yhteistyöryhmä, johon kuuluu koulutuksen järjestäjien, huoltajien sekä opiskeluhoollon edustajat. Lestijärven kuntaa ryhmässä edustaa sivistys- ja hyvinvointijohtaja. Lestijokilaakson huoltajilla on yhteistyöryhmässä kiertävä edustus.

Yhteistyöryhmän tehtävänä on:

1. valmistella alueellinen opiskeluhoolltosuunnitelma hyvinvointialueen aluevaltuustolle
2. seurata alueellisen opiskeluhoolltosuunnitelman toteutumista sekä lisäksi opiskeluhoolltopalvelujen, koulutuksen järjestäjien, sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen sekä muiden tarvittavien palvelujen yhteistyön toteutumista
3. käsitellä hyvinvointialueen ja sen alueella toimivien koulutuksen järjestäjien välisiä opiskeluhoollon yhteistyökysymyksiä
4. huolehtia muista sille erikseen annettavista tehtävistä.

5. Opiskelun nivelvaiheet

Opiskelun nivelvaiheissa, esikoulusta kouluun, kakkosluokalta kolmoselle ja kuutosluokalta yläkouluun pidetään nivelvaiheen arviointikeskustelut oppilaan ja huoltajien kanssa. Keskustelujen tarkoituksena on tukea oppilaan onnistumista eri siirtymävaiheissa sekä vahvistaa opiskelutaitoja. Tulevat opettajat käyvät myös siirtopalaverit edellisen opettajan kanssa eri nivelvaiheissa. Pienessä kouluyhteisössä henkilöstö, toiset oppilaat ja tilat ovat usein tuttuja kaikille, joten siirtymävaihe ei useinkaan tuota ongelmia.

6. Yksilökohtainen opiskeluhoollto

Yksilökohtaisella opiskeluhoollolla tarkoitetaan oppilaalle annettavia kouluterveydenhuollon palveluja, opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalveluita sekä yksittäistä oppilasta koskevaa monialaista opiskeluhoolltoa. Kouluterveydenhuollossa toteutettavat laajat terveystarkastukset sekä muut määräaikaistarkastukset ovat osa yksilökohtaista opiskeluhoolltoa ja niistä tehtävät yhteenvedot tuottavat tietoa myös yhteisöllisen opiskeluhoollton toteuttamiseen. Yksilökohtaisen opiskeluhoollton tavoitteena on seurata ja edistää oppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista. Tärkeää on myös varhaisen tuen turvaaminen ja ongelmien ehkäisy. Oppilaiden yksilölliset edellytykset, voimavarat ja tarpeet otetaan huomioon sekä opiskeluhoollton tuen rakentamisessa että koulun arjessa. Yksilökohtainen opiskeluhoollto perustuu aina oppilaan sekä tarpeen niin vaatiessa huoltajan suostumukseen. Oppilaan osallisuus, omat toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Vuorovaikutus on

avointa, kunnioittavaa ja luottamuksellista. Työ järjestetään niin, että oppilas voi kokea tilanteen kiireettömänä ja hän tulee kuulluksi. Opiskeluhooltotyössä noudatetaan tietojen luovuttamista ja salassapitoa koskevia säännöksiä.

Yksilökohtaisessa opiskeluhooltoasian käsittelyssä asiantuntijaryhmä kootaan tarpeen mukaan. Luokanopettaja, luokanohjaaja tai ryhmänohjaaja toimii yksilökohtaisen opiskeluhooltoryhmän kokoavana tekijänä eri opiskeluhoollon palveluissa.

Se sisältää yksittäiselle oppilaalle ja opiskelijalle suunnatut

- koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon palvelut
- opiskeluhoollon psykologi- ja kuraattoripalvelut
- monialaiset yksilökohtaiset opiskeluhoollon palvelut
- erityislaitoksissa järjestettävät sosiaali- ja terveystyöpalvelut.

Yksilökohtainen opiskeluhoolto edellyttää aina oppilaan ja tarpeen niin vaatiessa huoltajan suostumusta (esim. Wilma-viestin). Yksilön osallisuus, toivomukset ja mielipiteet otetaan huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa oppilaan iän, kehitystason ja muiden henkilökohtaisten edellytysten mukaisesti. Oppilaan tai huoltajan yksilöidyllä kirjallisella suostumuksella tai sanallisella suostumuksella, joka on kirjattu opiskeluhoollon asiakirjaan, hänen asiansa käsittelyyn voi osallistua esim. asiantuntija tai läheinen. Suostumusta ei sen sijaan tarvita yleiseen, tehostettuun ja erityiseen tukeen liittyviin käsittelyihin ja selvitysten laadintaan.

6.1. Opiskeluhooltokertomuksen laatiminen

Yksilöä koskevan asian käsittelystä asiantuntijaryhmässä laaditaan opiskeluhooltokertomus. Ryhmän vastuhenkilö kirjaa yksilökohtaisen opiskeluhoollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi välttämättömät tiedot opiskeluhooltokertomukseen. Kirjauksia voivat tehdä myös muut asiantuntijaryhmän jäsenet. Kertomus laaditaan jatkuvaan muotoon, joka etenee aikajärjestyksessä.

Oppilaan opiskeluhooltokertomus löytyy Wilmasta oppilaan tuki -valikosta muistiot-välilehdeltä.

Kertomukseen kirjataan seuraavat asiat:

- yksittäisen oppilaan nimi, henkilötunnus, kotikunta ja yhteystiedot sekä alaikäisen oppilaan huoltajan tai muun laillisen edustajan nimi ja yhteystiedot
- asian aihe ja vireillepanija

- oppilaan tilanteen selvittämisen aikana toteutetut toimenpiteet, kuten arviot, tutkimukset ja selvitykset
- tiedot asian käsittelystä opiskeluhoitoryhmän kokouksessa
- kokoukseen osallistuneet henkilöt ja heidän asemansa
- kokouksessa tehdyt päätökset, päätösten toteuttamissuunnitelma sekä toteuttamisesta ja seurannasta vastaavat tahot
- toteutetut toimenpiteet
- kirjauksen päivämäärä sekä kirjauksen tekijä ja hänen ammatti- tai virka-asemansa Jos sivulliselle annetaan opiskeluhoitokertomukseen sisältyviä tietoja, asiakirjaan on lisäksi merkittävä mitä tietoja, kenelle sivulliselle ja millä perusteella tietoja on luovutettu.

6.2. Opiskeluhoitorekisterin salassapito- ja kirjaamiskäytänteet

Opiskeluhoitokertomukset sekä muut opiskeluhoitotehtävissä laaditut tai saadut yksilöä koskevat asiakirjat tallennetaan opiskeluhoitorekisteriin. Opetuksen järjestäjä vastaa henkilötietojen käsittelystä ja ylläpitää rekisteriä. Rekisterin vastuhenkilö päättää tietojen luovuttamisesta ja määrittää käyttöoikeudet rekisteriin. Opiskeluhoitorekisteriin tallennetut tiedot, jotka koskevat oppilasta tai muuta yksityistä henkilöä, ovat salassa pidettäviä. Salassa pidettäviä tietoja ei saa antaa sivulliselle, ellei siihen ole kirjallista lupaa asianomaiselta oppilaalta, tai ellei hänellä ole edellytyksiä arvioida suostumuksen merkitystä, hänen huoltajaltaan. Tiedon luovuttamiseen oikeuttavat myös eräät lait (Julkisuuslaki 24 § ja Perusopetuslaki 40 §). Opiskeluhoitokertomuksen Wilmaan kirjaa asiantuntijaryhmästä nimetty vastuhenkilö oppilaan tukivälilehdeltä avautuvaan opiskeluhoitokertomukseen. Kouluterveydenhuollon henkilöstö, koulupsykologi ja kuraattori kirjaavat yksilökohtaisen opiskeluhoitotyön säädetyksi potilaskertomukseen ja muihin potilasasiakirjoihin, joiden osalta rekisterinpitäjä ja vastuutaho on hyvinvointialue.

7. Opiskeluhoillon monialaiset palvelut

Oppilasta tukeva yhteisöllinen koulu arvostaa oppilaiden, opettajien, muiden kouluyhteisön jäsenten ja asiantuntijoiden sekä perheiden merkitystä toiminnassaan. Koulu tekee yhteistyötä varhaiskasvatuksen, aamu- ja iltapäivätoiminnan, jatko-opintoja tarjoavien oppilaitosten, hyvinvointialueen sekä muiden lasten kasvua ja kehitystä tukevien toimijoiden kanssa.

7.1. Kouluterveydenhuolto

Kouluterveydenhuollon tavoitteena on koko kouluyhteisön hyvinvoinnin ja oppilaiden terveyden edistäminen sekä terveen kasvun ja kehityksen tukeminen. Työtä tehdään luottamuksellisesti yhdessä lasten ja nuorten, vanhempien, opettajien ja muun opiskeluhoitohenkilöstön kanssa. Kouluterveydenhuoltoon kuuluu myös oppilaan työelämään tutustuttamisen aikainen terveydenhuolto.

Terveydenhoitaja ottaa vastaan oppilaita sovittuina aikoina. Huoltajat voivat ottaa yhteyttä ja varata ajan lapsen ja nuoren terveyttä ja hyvinvointia koskevissa asioissa. Terveydenhoitaja tapaa oppilaita ja huoltajia myös säännöllisten terveystarkastusten yhteydessä. Laajat terveystarkastukset, joihin kutsutaan vanhemmat mukaan ja joihin kuuluu terveydenhoitajan tarkastuksen lisäksi lääkärintarkastukset, tehdään 1., 5. ja 8. luokilla. Joskus terveysasiat tarvitsevat tarkempia tutkimuksia ja selvittelyjä, jolloin terveydenhoitaja tai lääkäri ohjaa lapsen tai nuoren muiden asiantuntijoiden jatkotutkimuksiin. Näitä ovat mm. fysioterapia, ravitsemusterapia, suun terveydenhuolto, laboratorio sekä erikoissairaanhoito. Kouluterveydenhoitajan tai lääkärin vastaanotolta voidaan ohjata myös esimerkiksi kuraattorin ja psykologin vastaanotoille.

Kouluterveydenhuoltoon sisältyvät joskus myös lääkehoidolliset toimenpiteet. Oppilailla voi olla lyhyt- tai pitkäaikaissairauksia, joita hoidetaan omalla terveysasemalla tai muussa hoitoyksikössä. Lasten ja nuorten sairaudet voivat vaatia jatkuvaa, lyhytkestoista tai tilapäistä lääkitystä koulussa oloaikana. Koulussa annetaan ensiapua ja akuutisti sairastuneet tai tapaturmassa olleet ohjataan hoitoon. Kouluissa lääkehoidon toteuttaminen on harvoin päivittäistä toimintaa. Koulun henkilöstö toteuttaa lääkehoitoa ainoastaan erityistapauksessa ja yhteisesti niin sovittaessa. Mahdollinen lääkehoidon käytännön toteuttaminen perustuu yksilölliseen lääkehoitosuunnitelmaan, joka tehdään yhdessä vanhempien ja asiantuntijoiden kanssa.

7.2. Psykososiaaliset palvelut: koulukuraattori ja -psykologi

Lestin koululla toimii yksi koulukuraattori. Hän on tavattavissa yhtenä päivänä viikossa. Soite Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue tuottaa koulukuraattori- ja koulupsykologipalvelut, jotka antavat tukea ja ohjausta koulunkäyntiin ja kehitykseen liittyvien sosiaalisten ja psyykkisten vaikeuksien ehkäisemiseen ja poistamiseen. Palveluilla edistetään myös koulun ja kodin välisen yhteistyön kehittämistä.

Psykososiaalisen opiskeluhoillon tehtävänä on auttaa ja tukea oppilaita ja heidän perheitään erilaisissa koulunkäyntiin, kasvuun ja kehitykseen liittyvissä asioissa yhteistyössä huoltajien kanssa ja heidän luvallaan kuitenkin muistaen, että oppijalla on aina itse niin halutessaan oikeus kuraattorinpalveluun.

Työn tavoitteena on pyrkiä ehkäisemään ongelmien syntyä ja vaikeutumista varhaisella auttamisella. Työ on moniammatillista työtä, jossa yksilön ja perheen tilannetta tarkastellaan kokonaisvaltaisesti.

Koulukuraattoriin voi ottaa yhteyttä, jos jokin lapsen tai nuoren elämään tai koulunkäyntiin liittyvä asia askarruttaa tai huolestuttaa. Koulukuraattori ja koulupsykologi työskentelevät osana koulujen opiskeluhoiltoa ja kuuluvat mahdollisuuksien mukaan koulun opiskeluhoiltoryhmään. Koulukuraattori ja -psykologi tekevät yhteistyötä myös muiden lapsia ja nuoria auttavien viranomaisten kanssa.

7.3. Psykkarit

Psykkarit työskentelevät pääsääntöisesti nuorten tukena yläkouluissa ja 2. asteen oppilaitoksissa.

Psykkarit ovat mukana koulun arjessa ja tarjoavat matalan kynnyksen keskusteluapua erilaisiin mieltä kuormittaviin murheisiin ja huoliin. Lisäksi psykkarit toteuttavat hoitojaksoja mielenterveyshäiriöiden hoitoon kouluilla.

Nuoret ohjautuvat psykkarin vastaanotolle pääsääntöisesti kouluterveydenhoitajan tai muun opiskeluhoillon työntekijän ohjaamana. Useimmiten nuori hakeutuu psykkarin juttusille ahdistuneisuuden, hermostuneisuuden, masennuksen tunteen tai koulun käyntiin liittyvien ongelmien vuoksi.

Työskentely tapahtuu yksilötapaamisina, konsultaatioina, verkostotapaamisina ja perheen kanssa tehtävänä yhteistyönä. Keskusteluiden tavoitteena on ehkäistä kasvuun ja kehitykseen liittyvien pulmien sekä erilaisten elämäntilanteiden aiheuttamien kriisien vaikeutuminen jatkossa.

7.4. Tulkitsemis- ja avustajapalvelujen tuki

Vammaisella ja muulla tukea tarvitsevalla oppilaalla on oikeus saada maksutta perusopetukseen osallistumisen edellyttämät perusopetuslain mukaiset tulkitsemis- ja avustajapalvelut. Tulkitsemis- ja avustajapalveluiden tarkoituksena on taata oppilaalle oppimisen ja koulunkäynnin perusedellytykset ja mahdollisimman esteetön oppimisympäristö.

Tulkitsemis- ja avustajapalveluiden järjestämisestä päättää opetuksen järjestäjä. Oppilaan tulkitsemis- ja avustajapalveluiden tarve, määrä ja laatu arvioidaan oppilaan opettajien ja opiskeluhoiltohenkilöstön yhteistyönä hyödyntäen oppilaan huoltajan antamia tietoja ja mahdollisten koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden lausuntoja.

7.5. Kouluruokailu

Opetukseen osallistuvalla tarjotaan jokaisena työpäivänä tarkoituksenmukaisesti järjestetty ja ohjattu, täysipainoinen maksuton ateria. Ruokailuhetki on oppilaalle ja opiskelijalle tärkeä. Kouluruokailulla tuetaan tervettä kasvua ja kehitystä. Kouluruokailun ja koulupäivän aikana mahdollisesti tarjottavien välipalojen järjestämisessä otetaan huomioon kouluruokailun terveydellinen ja sosiaalinen merkitys, ravitsemus- ja tapakasvatuksen tavoitteet sekä ruokailutauon virkistystehtävä. Yhteistyössä oppilaan, huoltajan ja kouluterveydenhuollon henkilöstön kanssa sovitaan tukitoimista ja seurannasta yksilöllisissä ravitsemukseen sekä terveyden tai sairauden hoitoon liittyvissä tarpeissa.

Koulu tiedottaa huoltajille kouluruokailun ja välipalan järjestämisestä. Koulujen ruokalista on nähtävissä Lestin koulun pedanet-sivuilla.

7.6. Koulukuljetus

Koulukuljetus järjestetään oppilaalle perusopetuslain sekä Lestijärven kunnan koulukuljetusohjeen mukaisesti. Koulukuljetuksen perusteena on matka kotiosoitteesta (väestörekisteriin merkitty vakituinen asuinpaikka) kouluun ja takaisin. Matka mitataan lyhintä ympäri vuoden kulkukelpoista turvallista reittiä pitkin. Koulumatka korvataan vain lähikouluun.

7.7. Opiskeluhoolto ja lastensuojelu

Jokaisella lapsella on oikeus turvalliseen ja virikkeitä tarjoavaan kasvuympäristöön, tasapainoiseen ja monipuoliseen kehitykseen sekä erityiseen suojeluun ja huolenpitoon. Lastensuojelutyön tarkoituksena on edistää lapsen suotuisaa kehitystä ja hyvinvointia. Lastensuojelutyöllä tuetaan vanhempia, huoltajia ja muita lapsen hoidosta ja kasvatuksesta vastaavia henkilöitä lapsen kasvatuksessa ja huolenpidossa. Tällä työllä pyritään ehkäisemään lapsen ja perheen ongelmia sekä puuttumaan riittävän varhain havaittuihin ongelmiin. Lastensuojelun tarvetta arvioitaessa ja lastensuojelua toteutettaessa otetaan ensisijaisesti huomioon lapsen etu.

Lasta, nuorta ja hänen perhettään tuetaan ensisijaisesti siten, että lapsi voi kasvaa ja asua omassa kodissaan. Lastensuojelutyötä tehdään yhteistyössä perheen ja sen lähiverkoston sekä eri viranomaisten kanssa. Yhteistyökumppaneina perheen tukemisessa ovat esimerkiksi päivähoito, neuvola, koulu ja nuorisotyö.

Lastensuojelutyön käynnistää huoli lapsen hyvinvoinnista, terveydestä tai kehityksestä. Hyvinvointia vaarantavia tekijöitä voivat olla esim. lapsen hoidon laiminlyönti, huoltajien päihteiden käyttö, mielenterveyden ongelmat tai voimakkaat ristiriidat perheessä. Lapsi tainuori voi myös itse vaarantaa hyvinvointiaan esim. käyttämällä päihteitä, laiminlyömällä koulunkäyntiään tai tekemällä rikoksia.

Lastensuojelulain 25 §:ssä säädetään ilmoitusvelvollisuudesta. Ilmoitusvelvollisuus koskee kaikkia niitä viranomaisia, jotka työssään toimivat lasten, nuorten ja perheiden parissa. Jokaisella koulun henkilökuntaan kuuluvalla on siis velvollisuus tehdä viipymättä lastensuojeluilmoitus salassapidon estämättä, jos he tehtävässään ovat saaneet tietää lapsesta, jonka hoidon ja huolenpidon tarve, kehitystä vaarantavat olosuhteet tai oma käyttäytyminen edellyttää lastensuojelun tarpeen selvitystä. Lastensuojelun ilmoitusvelvollisuus sivuuttaa muussa lainsäädännössä säädetyn salassapidon.

Kaikilla lastensuojelulain 25 §:n 1 momentissa tarkoitetuilla henkilöillä, joilla on velvollisuus lastensuojeluilmoituksen tekemiseen, on velvollisuus tehdä salassapitosäännösten estämättä rikosilmoitus poliisille, kun heillä on tehtävässään tietoon tulleiden seikkojen perusteella syytä epäillä lapseen kohdistunutta rikoslain (39/1889) 20 luvussa rangaistavaksi säädettyä seksuaalirikosta tai sellaista rikoslain 21 luvussa henkeen ja terveyteen kohdistuvana rikoksena rangaistavaksi säädettyä tekoa, josta säädetty enimmäisrangaistus on vähintään kaksi vuotta vankeutta.

7.8. Nuorten päihde- ja mielenterveystyö

Nuorten päihde- ja mielenterveystyö on osa opiskeluhoiltoa. Varhainen tunnistaminen ja puuttuminen ovat ensiarvoisen tärkeää. Niillä voidaan ennaltaehkäistä ongelmakäytöstä. Kouluterveydenhoitajalla ja -lääkärillä sekä koulukuraattorilla on mahdollisuus puuttua lapsen, perheen ja nuoren päihdeongelmiin monin eri tavoin.

Huolestuttavasta päihteiden käytöstä tai sen epäilystä voi kertoa terveydenhoitajalle tai koulukuraattorille. He tekevät ensiarvion ja ohjaavat tarvittaessa jatkohoitoon. Päihdetyöntekijä (sosiaalityöntekijä, perheterapeutti) tulee pyydettyä ensimmäisen tapaamisen koululle, jolloin tapaaminen voi olla yhteistapaaminen lapsen/nuoren, huoltajien ja huolensa esittäneen työntekijän esim. terveydenhoitajan tai kuraattorin tai opettajan kanssa. Alaikäisen kohdalla myös lastensuojelun työntekijä kutsutaan paikalle.

7.9. Perheneuvola

Perheneuvola on Keski- Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten palvelu, jonka tehtävä on tukea lapsiperheitä erilaisissa elämäntilanteissa.

Työmuodot

- ohjaus ja neuvonta lasten kasvatukseen, vanhemmuuteen ja perheeseen liittyvissä kysymyksissä
- lasten kehitykseen ja tunne-elämään liittyvät tutkimukset
- lasten yksilöpsykoterapia (rajoitetusti)
- pari- ja perhesuhteisiin liittyvien ristiriitojen selvittely ja hoito
- perheen vuorovaikutuspulmiin liittyvä selvittely ja hoito
- erilaiset vertaisryhmät aikuisille ja lapsille sekä ryhmäpsykoterapia lapsille
- työnohjaus ja konsultaatio lasten ja lapsiperheiden parissa työskenteleville

Lapsiperheiden palveluohjaus

Kun jokin asia perheen, lapsen tai nuoren tilanteessa huolettaa, voit olla yhteydessä lapsiperheiden palveluohjaukseen. Palveluohjaus tarjoaa ohjausta ja neuvontaa lapsiperheille suunnatuista palveluista, vastaanottaa ensiyhteydenotot Kokkolan perheneuvolaan, sekä järjestää Lapset puheeksi -neuvonpitoja ja verkostotapaamisia perheen tueksi.

Apu-Nappi

Apu-Nappi on Lapsiperheiden palveluohjauksen matalan kynnyksen digitaalinen yhteydenottokanava. Voit ottaa yhteyttä lapsiperheiden palveluohjaukseen esimerkiksi silloin, kun sinulla on huoli jostakin perheeseesi liittyvästä asiasta, muttet tiedä mihin ottaa yhteyttä, toivot tukea kasvatukseen tai parisuhteeseen liittyen, olet huolissasi alaikäisen käytöksestä tai mielialasta tai jos olet huolissasi jaksamisestasi vanhempana.

<https://soite.fi/digisoite/apunappi/>

7.10. Lasten- ja nuorisopsykiatrian poliklinikka ja sairaalakoulu

Lasten- ja nuorisopsykiatrian yksiköissä tutkitaan ja hoidetaan pääasiassa alle 18-vuotiaita. Nuorisopsykiatria tarjoaa hoitopalveluita 20. ikävuoteen ja kuntoutuspalveluita 22. ikävuoteen asti. Tutkimuksen ja hoidon tavoitteena on löytää ne avaintekijät - biologiset, psykologiset tai sosiaaliset -, joihin vaikuttamalla kielteinen kehityssuunta voidaan kääntää myönteiseksi.

Hoidon kulmakivi on yhteistyö lasten ja nuorten perheiden ja heidän lähiverkostojensa kanssa. Usein hoito koostuu eri hoitomuotojen yhdistelmästä. Esimerkiksi yksilöpsykoterapialla pyritään tutustumaan lapsen ja nuoren mielensisäiseen maailmaan, perheterapialla perheen vuorovaikutukseen ja lääkeshoidolla lievittämään oireita. Erilaisissa ryhmissä (kuvataide, liikunta, musiikki, keskustelu) lapsen, nuoret ja heidän vanhempansa voivat tavata muita vastaavassa tilanteessa olevia ja löytää uusia näkökulmia ja ilmaisukeinoja. Myös hoito lapsen kotona on mahdollista.

Lasten tavallisimpia psyykkisiä häiriöitä ovat varhaislapsuuden vuorovaikutuksen häiriöt ja kehitysviiveet, masennus ja käytöshäiriöt, oppimishäiriöt sekä aktiivisuuden ja tarkkaavuuden häiriöt. Nuoruusikäisten keskeisiä häiriöryhmiä ovat ahdistuneisuushäiriöt, erilaiset masennustilat, syömishäiriöt ja ihmissuhdevaikeudet.

Sairaalakoulu tarjoaa koululle konsultaatiota lasten ja nuorten haastavissa tilanteissa. Sairaalakoulussa opiskelu edellyttää erikoissairaanhoidon asiakkuutta. Mikäli lapsen tai nuoren tilanne ei edellytä jatkuvaa osastohoitoa sairaalassa, voidaan joissakin tilanteissa erikoissairaanhoidon piirissä olevalle nuorelle tarjota sairaalakouluopetusta myös avopaikalla.

7.11. Nuorisopalvelut

Nuorisopalvelut tarjoavat nuorille ohjattua toimintaa, kerhoissa, tapahtumissa ja retkillä. Toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan nuorten toiveita kuunnellen. Osallisuuskasvatus on yksi keskeisistä nuorisotyön palvelukokonaisuuksista. Sen välittömänä tavoitteena on aikaansaada nuorelle tunne osallisuudesta, kuulumisesta johonkin ja vaikuttamismahdollisuudesta. Osallisuuden tunteen myötä nuoren kasvua tuetaan itsestään, ympäristöstään ja yhteiskunnasta kiinnostuneeksi aktiiviseksi kansalaiseksi.

Lestijärven kunnan nuorisopalveluiden käytännön toteuttamisesta vastaa liikunta- ja vapaa-aikaohjaaja. Kunnalla ei ole omaa nuorisotyöntekijää, mutta esimerkiksi evankelis-luterilaisella seurakunnalla on oma nuorisotyöntekijänsä.

Kaustisen seutukunnan kunnat tekevät yhteistyötä nuorisoasioissa. Monialainen nuorten elinolosuhteita seuraava ja kehittävä työryhmä on seutukunnan sekä Perhon kuntien yhteinen. Se kokoontuu 3–4 kertaa vuodessa.

7.12. Nuorisovaltuusto

Lestijärvellä toimii nuorisovaltuusto, johon kuuluu 8 jäsentä yläkoulusta ja toiselta asteelta. Nuorisovaltuusto tuo nuorten ääntä paremmin kuuluviin antaen mahdollisuuden ottaa kantaa ajankohtaisiin asioihin ja nuorille suunnattujen tapahtumien ideointiin ja järjestämiseen. Nuorisovaltuuston tavoitteena on saada nuorille mahdollisuus osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksiin. Nuorisovaltuusto kokoontuu vuosittain n. 4 kertaa ja osallistuu maakunnallisiin nuorisovaltuustojen tapaamisiin, joissa nuoret saavat tutustua samalla muiden kuntien nuorisovaltuustojen jäseniin ja vaihtaa ajatuksia heidän kanssaan. Myös hyvinvointialueella on oma nuorisoa edustava toimielin.

7.13. Nuorisotilat

Nuorille suunnatut nuorisotilat ovat yksi kunnallisen nuorisotyön muodoista. Lestijärvellä on liiketalon yhteydessä ”Nuoppari” eli oma nuorisotila. Siellä järjestetään toimintaa eri-ikäisille lapsille ja nuorille. Nuorisotila on päihteetön ja turvallinen ajanviettopaikka, jossa on aina paikalla aikuinen.

7.14. Etsivä nuorisotyöntekijä

Etsivä nuorisotyöntekijä tarjoaa 15—29-vuotiaille nuorille vapaaehtoisuuteen perustuvaa yksilöllistä neuvontaa ja ohjausta. Työskentelyn tavoitteena on tarjota tukea erityisesti niille nuorille, jotka ovat vaarassa keskeyttää opintonsa, eivät ole löytäneet jatko-opiskelupaikkaa tai työpaikkaa valmistumisen jälkeen. Yhteistyön lähtökohtana ovat nuoren omat tavoitteet ja toiveet. Työskentely muotoutuu yksilöllisesti kunkin nuoren tilanteen mukaan.

Etsivä työ jalkautuu sinne, missä nuoret liikkuvat. Nuoret voivat olla itse yhteydessä etsivään nuorisotyöntekijään tai ohjautua asiakkaiksi yhteistyötahojen kautta. Myös huoltaja, ystävät tai lähipiiri voivat olla etsivän työn ohjaajaan yhteydessä, jos huoli herää nuoren elämäntilanteesta. Yksilöohjauksen alkuvaiheessa nuoren tilanne kartoitetaan ja asetetaan tavoitteita yhdessä työskentelylle. Työskentely nuoren kanssa voi olla esimerkiksi keskustelua, neuvontaa, tukemista ja nuoren tutustuttamista eri palveluihin. Toholammin etsivä nuorisotyöntekijä vastaa myös Lestijärven kunnan etsivästä työstä (20 % työajasta).

7.15. Poliisi

Poliisin vierailut ovat luonnollinen tapa edistää turvallisuutta kouluissa ja oppilaitoksissa. Poliisi käy mahdollisuuksien mukaan antamassa oppilaille liikennevalistusta, laillisuuskasvatusta sekä päihde- ja

huumevalistusta. Poliisi antaa apuaan kouluille myös yksittäisten tapahtumien selvittelyssä, esimerkiksi koulukiusaamista koskeissa asioissa. Asiat käsitellään luottamuksellisesti ja tarvittavat jatkotoimenpiteet sovitaan yhdessä opettajien, oppilaiden vanhempien sekä mahdollisesti asiaan liittyvien muiden henkilöiden kanssa.

Äkillisissä tilanteissa, joissa poliisi tarvitaan välittömästi koululle, otetaan yhteyttä yleiseen hätänumeroon (112).

8. Turvallinen arki

8.1. Turvallisuuden edistäminen

Jokaisella on oikeus turvalliseen opiskelu-ympäristöön. Siihen kuuluu fyysinen, psyykinen ja sosiaalinen turvallisuus. Opetuksen järjestämisen lähtökohtana on lasten, nuorten ja koulun henkilökunnan turvallisuuden takaaminen kaikissa tilanteissa, ja se on osa koulu-yhteisön toimintakulttuuria.

Opiskelu-huollon tavoitteena on tukea toimintakyvyn säilymistä myös fyysistä ja psyykkistä turvallisuutta vaarantavissa tilanteissa. Erilaisissa ongelma-, onnettomuus- ja kriisitilanteissa sekä niiden edellyttämässä jälkihoidossa huolehditaan oppilaan ja koko yhteisön tarvitsemasta psykososiaalisesta tuesta.

Fyysistä turvallisuutta edistetään huolehtimalla koulurakennukseen, opetustiloihin, opetusvälineisiin, opetuksen järjestämiseen, opetustilanteisiin ja välitunteihin sekä koulu-yhteisön ulkopuolella tapahtuvaan opetukseen liittyvistä turvallisuustekijöistä. Opetuksen järjestäjän tulee huolehtia siitä, että työelämään tutustumispaikka on turvallinen ja että oppilaan oppimisympäristö on työelämään tutustumisen aikana oppilaalle turvallinen. Koulu-yhteisön turvallisuuden edistämiseen kuuluvat myös koulukuljetuksiin, tapaturmien ennaltaehkäisyyn ja tietoturvallisuuteen liittyvät tekijät.

Turvallisuuden edistämässä ja turvallisuutta vaarantavien tilanteiden ennaltaehkäisyssä noudatetaan turvallisuutta ohjaavaa lainsäädäntöä, eri oppiaineiden opetukseen laadittuja turvallisuusohjeita sekä muita paikallisia turvallisuutta koskevia linjauksia.

8.2. Toiminta äkillisissä kriiseissä ja uhka- ja vaaratilanteissa

Kouluyhteisön turvallisuutta ohjaavat työturvallisuuslaki ja sen mukainen työsuojelun toimintaohjelma. Muita turvallisuutta ohjaavia säädöksiä ovat pelastuslain- ja asetuksen edellyttämä ajan tasalla oleva pelastussuunnitelma.

Koululla on turvallisuutta koskevat toimintaohjeet. Kouluyhteisön terveellisyyttä, turvallisuutta ja toimintaohjeiden toteutumista seurataan ja arvioidaan suunnitelmallisesti yhteistyössä kouluterveydenhuollon ja muiden tarvittavien viranomaisten kanssa.

Lestijärven perusopetuksen kriisisuunnitelmassa on ohjeet kriisitilanteissa toimimisesta ja psykososiaalisen tuen järjestämisestä. Turvallisuuden edistämässä koulu toimii yhteistyössä paikallisten viranomaisten kanssa.

8.3. Oppilaiden suojaaminen väkivallalta, kiusaamiselta ja häirinnältä

Väkivallan, kiusaamisen ja häirinnän ehkäisy sekä siihen puuttuminen kuuluvat kaikille kouluyhteisössä työskenteleville. Väkivallalta, kiusaaminen tai häirintä voi olla suoraa tai epäsuoraa, sanallista tai fyysistä voimankäyttöä tai sosiaalista manipulointia, mikä loukkaa ihmisen fyysistä, psyykkistä tai sosiaalista koskemattomuutta. Tekijänä voi olla oppilas, koulussa työskentelevä aikuinen tai kouluyhteisön ulkopuolinen henkilö.

Koululla on velvollisuus ilmoittaa tietoonsa tulleesta koulussa tai koulumatkalla tapahtuneesta häirinnästä, kiusaamisesta tai väkivallasta niihin syyllistyneen ja niiden kohteena olevan oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Kouluyhteisömme puuttuu aina häiriökäyttäytymiseen.

Koulussa harjoitellaan vuorovaikutustilanteita. Hyvät vuorovaikutustaidot ennaltaehkäisevät konflikteja ja auttavat oppilasta suhtautumaan rakentavasti haastaviin tilanteisiin ja kiinnittymään yhteisöön. Näiden taitojen opettaminen edistää siten koko kouluyhteisön hyvinvointia. Tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamisen tavoitteena on oppilaiden hyvinvoinnin ja kouluviihtyvyyden paraneminen ja kiusaamistapauksien väheneminen.

Kiusaamis-, väkivallta- ja häirintätapauksissa voimme ottaa yhteyttä myös poliisiin tai monialaiseen Ankkuri-tiimiin. Koulussamme pyritään kuitenkin ehkäisemään tällaiset tilanteet ennakoivalla yhteistyöllä.

8.4. Käyttäytymisohjeet ja seuraamukset

Opiskelun esteetöntä sujumista sekä kouluyhteisön turvallisuutta ja viihtyisyyttä varten koulussa on sivistys- ja hyvinvointilautakunnan hyväksymät järjestyssäännöt, joilla edistetään koulun sisäistä järjestystä. Oppilaiden on suoritettava tehtävänsä tunnollisesti ja käyttäytyttävä asiallisesti. Jokaisen on käyttäytyttävä muita kiusaamatta ja syrjimättä sekä toimittava siten, ettei hän vaaranna muiden oppilaiden, oppilaitosyhteisön tai opiskeluympäristön turvallisuutta tai terveyttä.

Jos perusopetuksen oppilas ei noudata järjestyssääntöjä, menetellään perusopetuslain mukaisesti. Käymme ensin kasvatuskeskustelun, jos se ei riitä, voimme käyttää jälki-istuntoa rangaistusmenettelynä. Kirjallisen varoituksen antaa rehtori. Koulusta määräaikaisesta erottamisesta päättää sivistyslautakunta. Kurinpitorangeistuksen tai opetukseen osallistumisen epäämisen yhteydessä oppilaalle järjestetään yksilökohtaista opiskeluhuollollista tukea.

Perusopetuksen oppilaan osallistuminen opetukseen voidaan evätä kuluvan päivän ajaksi, sekä sitä seuraavaksi työpäiväksi, jos koulu tarvitsee aikaa suunnitella oppilaan turvallista paluuta takaisin opetukseen sekä tarjotakseen riittäviä opiskeluhuollon palveluita. Oppivelvollinen voidaan erottaa enintään kolmeksi kuukaudeksi. Oppivelvollisuuden suorittamisesta määräaikaisen erottamisen aikana säädetään oppivelvollisuuslain 8 §:ssä. Opetusta häiritsevä oppilas voidaan määrätä poistumaan jäljellä olevan oppitunnin ajaksi luokahuoneesta tai muusta tilasta, jossa opetusta annetaan, taikka oppilaitoksen järjestämästä tilaisuudesta.

8.5. Poissaolojen seuraaminen, niistä ilmoittaminen ja niihin puuttuminen

Oppimisen kannalta säännöllinen läsnäolo koulussa on tärkeää. Poissaoloilla voi olla monenlaisia seurauksia lapsen ja nuoren hyvinvoinnille ja oppimiselle. Koulussamme pyritään ennaltaehkäisemään poissaoloja varhaisella puuttumisella ja auttamisella. Lestijärven perusopetuksessa noudatetaan Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue Soiten alueen yhteistä poissaolojen ennaltaehkäisyn, seurannan ja puuttumisen linjauksia.

Perusopetuslaki velvoittaa huoltajaa huolehtimaan lapsensa oppivelvollisuuden suorittamisesta. Perusopetuslain mukaan oppivelvollisuuden suorittamiseen kuuluu läsnäolo koulussa. Mikäli oppilas ei voi osallistua opetukseen, tulee siitä ilmoittaa opettajalle jo ensimmäisenä poissaolopäivänä Wilmassa. Mikäli poissaoloilmoitusta ei tule, opettaja ottaa yhteyttä huoltajaan. Luokanopettajan/luokanohjaajan on otettava yhteyttä huoltajiin, kun Wilma antaa runsaista poissaoloista hälytyksen. Tilannearvion jälkeen suunnitellaan riittävät ja tarpeen mukaiset tukitoimet yksilökohtaisesti.

Myös puutteelliset poissaoloselvitykset ovat huolestuttavia piirteitä lapsen ja nuoren hyvinvoinnissa. Tarvittaessa poissaolojen syitä selvitetään moniammatillisessa opiskeluhoitoryhmässä tai muussa asiantuntijaryhmässä yhdessä huoltajien kanssa. Yhteistyö huoltajien kanssa on ensisijaisen tärkeää. Vakavimmissa tapauksissa koulu voi olla yhteydessä lastensuojelun asiantuntijoihin lapsen kokonaistilanteen selvittämiseksi.

Poissaoloihin puuttuminen voi olla tarpeen esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- selvittämättömät ja luvattomat poissaolot
- toistuvat poissaolot tietyiltä päiviltä tai tunneilta
- runsaat myöhästelyt
- selvitetty poissaolot, kun ne ovat jatkuvia tai niitä on paljon
- jos poissaolojen syynä oleva sairaus ei ole selkeä ja poissaolo jatkuu pitkään ilman lääkärin tai hoitavan tahon lausuntoja
- jos oppilaan suoriutumisen taso laskee merkittävästi.

Opiskeluhoollon moniammatillinen ohjausryhmä antaa yksityiskohtaisemman ohjeen poissaolojen suunnitelmalliseen ennaltaehkäisyyn, seurantaan ja puuttumiseen. Ohjeesta tiedotetaan oppilaita ja heidän huoltajiaan sekä aina lukuvuoden alkaessa opettajakuntaa. Keskeistä on, että poissaoloihin puuttumisessa hyödynnetään riittävässä määrin opiskeluhoollon asiantuntijuutta.

9. Yhteistyö oppilaiden ja heidän huoltajiensa kanssa

9.1. Oppilaan vaikuttamismahdollisuudet koulu yhteisössä

Koulun toimintaa kehitettäessä on tärkeää ottaa huomioon lasten ja nuorten mielipiteitä ja toiveita. Oppilaiden osallistaminen koulun toimintaan ja sen suunnitteluun tukee oppimismotivaatiota ja uteliaisuutta sekä edistää oppilaan aktiivisuutta, itseohjautuvuutta ja luovuutta tarjoamalla kiinnostavia haasteita ja ongelmia.

Koululla on omat oppilaskuntansa alakoulussa ja yläkoulussa. Oppilaskuntia kuullaan ennen opetussuunnitelman ja siihen liittyvien suunnitelmien sekä järjestyssääntöjen vahvistamista ja ennen muita oppilaiden asemaan olennaisesti vaikuttavia päätöksiä tehtäessä. Oppilaat saavat näin mahdollisuuden osallistua asioiden valmisteluun ja ilmaista mielipiteensä koulunsa toimintaan liittyvistä,

heitä yhteisesti koskevista asioista. Myös huoltajien näkemyksiä koulun toiminnasta selvitetään määräajoin.

Oppilaskunnat antavat oppilaille mahdollisuuden osallistua koulun kehittämiseen. Oppilailla on mahdollisuus vaikuttaa kouluyhteisön kehittämiseen myös valtakunnallisen kouluterveyskyselyn kautta. Kysely tehdään säännöllisesti kahden vuoden välein. Siihen vastaavat alakoulun 4. ja 5. luokan sekä yläkoulun 8. ja 9. luokan oppilaat.

9.2. Kodin ja koulun välinen yhteistyö

Kasvatustyötä tehdään yhteistyössä kotien kanssa. Tämä edellyttää vuorovaikutusta ja yhteistyötä oppilaan kokonaisvaltaisen terveen kasvun ja hyvän oppimisen tukemisessa. Vuorovaikutus kodin kanssa lisää opettajan oppilaantuntemusta ja auttaa opetuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa.

Lestijärven perusopetuksessa kodin ja koulun yhteistyö rakentuu koulun toimijoiden, huoltajien, oppilaiden ja eri sidosryhmien arvostavalle yhteistyölle. Keskeisiä toiminnan periaatteita ovat lapsilähtöisyys, yksilöllisyyden ja yhteisön huomiointi, vuorovaikutteisuus, ennakoitavuus ja säännöllisyys, ajantasaisuus ja kiinnostavuus sekä jatkuvuus

9.3. Huoltajille tiedottaminen

Koulun opiskeluhuoltotyöstä tiedotetaan Wilman välityksellä sekä koulun vanhempainiltojen yhteydessä. Koulun opiskeluhuoltohenkilökunta osallistuu asiantuntijoina vanhempainiltoihin. Koululla käytetään Wilma-järjestelmää opiskeluhuoltotyön tukena. Kirjaamiskäytännöt sovitaan yhdessä. Wilmaa käytetään mm. poissaolojen kirjaamisiin, tiedon välittämiseen opiskeluhuoltohenkilöstön välillä, tuen suunnitelmien kirjaamiseen ja kodin ja koulun väliseen viestintään. Yhteydenotto koulukuraattoriin, -psykologiin ja -terveydenhoitajaan tulee ensisijaisesti tehdä kasvotusten tai puhelimitse.

9.4. Tiedonsaanti

Yksilökohtaisen oppilashuollon järjestämiseen ja toteuttamiseen osallistuvilla on salassapitovelvollisuuden estämättä oikeus saada toisiltaan ja luovuttaa toisilleen sekä opiskeluhuollosta vastaavalle viranomaiselle sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä yksilökohtaisen opiskeluhuollon järjestämiseksi ja toteuttamiseksi. Lisäksi heillä on oikeus saada ja luovuttaa toisilleen sekä oppilaan opettajalle, rehtorille ja opetuksen järjestäjälle oppilaan opetuksen asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot. Tiedon luovuttaja joutuu harkitsemaan esimerkiksi sitä, onko

kysymys sellaisesta tiedosta, joka on välttämätön oppilaan tai muiden oppilaiden turvallisuuden varmistamiseksi. Luovutettava tieto voi koskea muun muassa sellaista oppilaan sairautta, joka tulee ottaa opetustilanteissa huomioon. Vaikka tiedon luovuttamiselle olisikin edellä todettu lain tarkoittama peruste, yhteistyön ja luottamuksen turvaamiseksi pyritään aina ensisijaisesti hankkimaan oppilaan tai huoltajan suostumus salassa pidettävän tiedon luovuttamiseen.

Jos oppilas siirtyy toisen opetuksen tai koulutuksen järjestäjän opetukseen tai koulutukseen, aikaisemman opetuksen järjestäjän on pyydettävä oppilaan tai tarvittaessa hänen huoltajansa suostumus siihen, että uudelle opetuksen järjestäjälle voidaan siirtää opiskeluhuollon asiakasrekisteristä sellaiset salassa pidettävät tiedot, jotka ovat tarpeellisia opiskeluhuollon jatkuvuuden kannalta. Sen sijaan opetuksen järjestämisen kannalta välttämättömät tiedot toimitetaan salassapidon estämättä viipymättä toiselle opetuksen järjestäjälle tai lukiokoulutuksen ja ammatillisen koulutuksen järjestäjälle. Vastaavat tiedot voidaan antaa myös uuden opetuksen tai koulutuksen järjestäjän pyynnöstä.

10. Opiskeluhoitotyön toteutuminen ja seuranta

10.1. Opiskeluhoitoryhmän työn arviointi

Lestin koulun opiskeluhoitoryhmä (YHR) kehittää ja arvioi toimintaansa säännöllisesti. Opiskeluhoitotyön arvioinnin tulee olla suunnitelmallista, monipuolista ja jatkuvaa. Opiskeluhoitotyön laadun näkökulmasta on tärkeää, että työn tekemisen edellytykset ovat asianmukaiset ja toimintatavoissa voidaan aidosti ottaa huomioon oppilaan etu.

Opiskeluhoitopalveluiden hyvän laadun edellytyksiä voidaan pohtia esimerkiksi seuraavien kriteerien valossa:

- opiskeluhoitoryhmän toiminta ja käytänteet, vuorovaikutus koulun opetushenkilöstön kanssa
- palveluiden resursointi / saatavuus
- työn hallinnollinen organisointi / esimiestyö
- palveluista tiedottaminen
- työtilat ja työvälineet
- täydennyskoulutus ja työnohjaus.

10.2. Ennaltaehkäisevän opiskeluhoitotyön arviointi koko koulu yhteisön tasolla

Koulun henkilökunnan yhtenä tärkeänä tehtävänä korostuu aiempaa selkeämmin lasten ja nuorten kehitykseen liittyvien vaikeuksien ennalta ehkäiseminen ja ongelmiin varhain puuttuminen. Lisäksi henkilökunnan tehtävä on edistää lasten ja nuorten hyvää oppimista sekä psyykkistä ja fyysistä terveyttä

ja sosiaalista hyvinvointia. Fyysinen ja psyykinen hyvinvointi saavutetaan parhaiten ennaltaehkäisevällä työllä luomalla koulun arkityöskentely, toimintaympäristö ja -kulttuuri hyvinvointia tuottaviksi.

Ennaltaehkäisevän toiminnan esimerkkejä

Ryhmien ja luokkien suunnittelu

- oppilaiden ryhmittely kasvua ja oppimista tukevaa
- joustavat ryhmittelyt
- iso/pieni ryhmä
- opettajien/ohjaajien tiimit
- samanaikaisopetus
- riittävä tuki sekä opettajalle että oppilaalle

Pedagogiset keinot

- osallistava pedagogiikka
- eriyttäminen
- opetustilojen sisustaminen ja käyttö
- eriyttävät materiaalit
- motivaatio ja kannustus: kasvua ja oppimista tukeva ilmapiiri
- KVA= kiitän, välitän, arvostan

Koulun ja kodin välinen yhteistyö

- vanhempainillat ja -vartit/ arviointikeskustelut
- säännöllinen ja rakentava yhteydenpito kotiin
- perheen kasvatustyön tukeminen
- perheen oma vastuu ja tehtävät vanhempana
- yhteistyö oppimisen tukemisessa
- yhteistyö tiedonsiirrossa

Varhainen ongelmien tunnistaminen ja puuttuminen

- oppimisen edistymisen ja käyttäytymisen seuranta
- poissaolojen seuranta
- henkilökunnan koulutus
- opiskeluhuoltohenkilöstön konsultointi huolen herätessä
- ns. riskilapsien tarkka seuranta ja tukitoimien käynnistäminen luokassa ja jatkotutkimuksiin lähettäminen
- tiedonsiirto nivelvaiheissa

Monialainen seuranta

- neuvola ja varhaiskasvatus

- tehostettu 5-vuotistarkastus
- kouluvalmiusselvitykset
- kouluterveystarkastukset
- kouluterveyskyselyt
- tehokas opintojen ohjaus
- ammatinvalinnanohjaus, tulevaisuuden suunnittelu, jatko-opintoihin haku

Osallisuutta, kasvua ja oppimista tukeva toiminta

- kummi- ja tukioppilastoiminta
- kerhotoiminta
- koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta
- yhteistyö nuorisotyön ja muiden sidosryhmien kanssa
- ennaltaehkäisevä päihdetyö
- kiusaamista ja väkivaltaa vastustava toiminta
- tukitoimien seuranta